

241

ZÁKON

ze dne 29. června 2000

o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ZÁKON O HOSPODÁŘSKÝCH OPATŘENÍCH PRO KRIZOVÉ STAVY

HLAVA I

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

(1) Zákon upravuje přípravu hospodářských opatření pro stav nebezpečí,¹⁾ nouzový stav,²⁾ stav ohrožení státu³⁾ a válečný stav⁴⁾ (dále jen „krizové stavy“) a přijetí hospodářských opatření po vyhlášení krizových stavů.

(2) Zákon stanoví pravomoc vlády a správních úřadů při přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy. Stanoví též práva a povinnosti fyzických a právnických osob při přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy.

§ 2

Vymezení pojmů

(1) Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) hospodářským opatřením pro krizové stavy organizační, materiální nebo finanční opatření přijímané správním úřadem v krizových stavech pro zabezpečení nezbytné dodávky výrobků, prací a služeb, bez níž nelze zajistit překonání krizových stavů, (dále jen „nezbytná dodávka“),
- b) dodavatelem nezbytné dodávky fyzická osoba s trvalým pobytem nebo právnická osoba se sídlem na území České republiky a organizační složka právnické osoby se sídlem v zahraničí pod-

nikající na území České republiky, která má jako předmět své činnosti nebo podnikání zapsanou činnost umožňující dodat předmět nezbytné dodávky nebo která je schopna dodat předmět nezbytné dodávky,

- c) plánem nezbytných dodávek samostatná část krizového plánu zpracovaná správním úřadem v systému nouzového hospodářství podle § 10,
- d) systémem hospodářské mobilizace organizační, materiální, personální a jiná opatření, kterými ústřední správní úřad zabezpečuje mobilizační dodávku pro potřeby ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů za stavu ohrožení státu a válečného stavu,
- e) plánem hospodářské mobilizace samostatná část krizového plánu zpracovaná ústředním správním úřadem v systému hospodářské mobilizace,
- f) plánem opatření hospodářské mobilizace samostatná část plánu krizové připravenosti⁵⁾ zpracovaná dodavatelem mobilizační dodávky v systému hospodářské mobilizace,
- g) mobilizační dodávkou nezbytná dodávka pro podporu ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů uskutečňovaná po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu,
- h) správním úřadem ústřední správní úřad, krajský úřad, okresní úřad a příslušný orgán obce, které okresní úřad podle zvláštního právního předpisu⁶⁾ uložil povinnost zpracovat krizový plán, (dále jen „určená obec“) a správní úřad, podřízený ústřednímu správnímu úřadu, který má působnost v rámci územního obvodu kraje nebo správního obvodu okresu. Magistrát hlavního města Prahy a magistráty měst Brno, Ostrava a Plzeň mají pro účely tohoto zákona práva a povinnosti, které tento zákon svěřuje okresnímu úřadu,
- i) podnikající fyzickou osobou fyzická osoba, která je podnikatelem podle zvláštního zákona,⁷⁾

¹⁾ § 3 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

²⁾ Čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.

³⁾ Čl. 7 ústavního zákona č. 110/1998 Sb.

⁴⁾ Čl. 43 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁵⁾ § 29 zákona č. 240/2000 Sb.

⁶⁾ § 21 odst. 2 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb.

⁷⁾ § 2 odst. 2 obchodního zákoníku.

- j) uchováním výrobních schopností uchování speciálních technologických zařízení ve vlastnictví dodavatele mobilizační dodávky určených k zahájení nebo rozšíření výroby předmětu mobilizační dodávky a pro jinou výrobu nevyužívaných v provozuschopném stavu,
- k) infrastrukturou k přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy (dále jen „infrastruktura“)
1. stavby určené pro účely hospodářských opatření pro krizové stavy ve vlastnictví České republiky, k nimž má právo hospodaření správní úřad,
 2. stavby sloužící pro účely hospodářských opatření pro krizové stavy, k nimž má Česká republika zřízeno věcné břemeno a které jsou ve vlastnictví právnických nebo podnikajících fyzických osob,
 3. technické zabezpečení staveb podle bodu 1 vnitřními rozvody inženýrských a telekomunikačních sítí, počínaje přípojkou k veřejnému rozvodu těchto sítí,
 4. technologické vybavení staveb podle bodu 1,
 5. pozemní komunikace, dráhy, přístavy a letiště sloužící pro dopravní obsluhu staveb podle bodu 1.

(2) Dodavatel, který se podílí na splnění nezbytné dodávky, je považován za dodavatele nezbytné dodávky ve smyslu tohoto zákona.

§ 3

- (1) Hospodářská opatření pro krizové stavy jsou přijímána po vyhlášení krizových stavů a jsou určena
- a) k uspokojení základních potřeb fyzických osob na území České republiky umožňující přežití krizových stavů bez těžké újmy na zdraví (dále jen „základní životní potřeba“),
 - b) pro podporu činnosti ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, hasičských záchranných sborů a havarijních služeb,
 - c) pro podporu výkonu státní správy.

(2) Přípravu hospodářských opatření pro krizové stavy organizují správní úřady.

§ 4

System hospodářských opatření pro krizové stavy zahrnuje

- a) systém nouzového hospodářství,
- b) systém hospodářské mobilizace,

- c) použití státních hmotných rezerv,⁸⁾
- d) výstavbu a údržbu infrastruktury,
- e) regulační opatření.

HLAVA II

PŮSOBNOST ORGÁNŮ V SYSTÉMU HOSPODÁŘSKÝCH OPATŘENÍ PRO KRIZOVÉ STAVY

§ 5

Vláda

Vláda v systému hospodářských opatření pro krizové stavy rozhoduje o

- a) bezplatném uvolnění státních hmotných rezerv,
- b) použití regulačních opatření,
- c) použití opatření systému hospodářské mobilizace.

§ 6

Ústřední správní úřad

(1) Ústřední správní úřad v systému hospodářských opatření pro krizové stavy v okruhu své působnosti⁹⁾

- a) vypracovává koncepci hospodářských opatření pro krizové stavy jako součásti koncepce rozvoje svěřeného odvětví,
- b) zpracovává plán nezbytných dodávek,
- c) uplatňuje požadavky na vytvoření státních hmotných rezerv u Správy státních hmotných rezerv,
- d) kontroluje přípravu hospodářských opatření pro krizové stavy u právnických a podnikajících fyzických osob zapojených do systému nouzového hospodářství nebo do systému hospodářské mobilizace a poskytuje potřebné informace o hospodářských opatřeních pro krizové stavy těmto osobám,
- e) odpovídá za řádnou přípravu činností umožňující uskutečnění regulačních opatření.

(2) Ústřední správní úřad v okruhu své působnosti zajišťuje nezbytnou dodávku

- a) kterou krajský úřad nebo jiný správní úřad s působností na územním obvodu kraje nemůže zajistit v rámci svého území nebo v okruhu jeho působnosti,
- b) jejíž význam přesahuje územní obvod kraje,
- c) pro podporu činnosti ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, hasičských záchranných

⁸⁾ § 4 a 5 zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁾ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

ných sborů a havarijních služeb zřízených v okruhu jeho působnosti.

§ 7

Krajský úřad

Krajský úřad v systému hospodářských opatření pro krizové stavy v přenesené působnosti

- a) zpracovává plán nezbytných dodávek,
- b) zabezpečuje nezbytnou dodávku k uspokojení základních životních potřeb obyvatel kraje, kterou okresní úřad nebo jiný správní úřad s působností ve správním obvodu okresu nemůže zajistit v rámci svého území nebo v okruhu své působnosti anebo jejíž význam přesahuje správní obvod okresu a nepřesahuje územní obvod kraje,
- c) rozhoduje o použití regulačních opatření.

§ 8

Okresní úřad

Okresní úřad v systému hospodářských opatření pro krizové stavy v okruhu své působnosti

- a) zpracovává plán nezbytných dodávek,
- b) zabezpečuje nezbytnou dodávku k uspokojení základních životních potřeb obyvatel okresu,
- c) rozhoduje o použití regulačních opatření.

§ 9

Určená obec

Určená obec v systému hospodářských opatření pro krizové stavy v přenesené působnosti

- a) zpracovává plán nezbytných dodávek,
- b) zabezpečuje nezbytnou dodávku k uspokojení základních životních potřeb obyvatel obce.

HLAVA III

SYSTÉM HOSPODÁŘSKÝCH OPATŘENÍ PRO KRIZOVÉ STAVY

Díl 1

Systém nouzového hospodářství

§ 10

(1) Systém nouzového hospodářství zabezpečuje, aby nezbytné dodávky pro

- a) uspokojení základních životních potřeb,

b) podporu činnosti hasičských záchranných sborů a havarijních služeb,

c) podporu výkonu státní správy

probíhaly způsobem obvyklým pro období mimo krizové stavy.

(2) Správní úřad zpracuje plán nezbytných dodávek, který obsahuje jejich seznam a přehled jejich dostupných dodavatelů, kteří podnikají v jeho územním nebo správním obvodu.

(3) Nezbytnou dodávku hradí její odběratel.

(4) Pokud správní úřad ve svém územním obvodu kraje nebo správním obvodu okresu nenalezne dodavatele nezbytné dodávky, uplatní požadavek na její zajištění takto:

- a) určená obec u okresního úřadu,
- b) okresní úřad u krajského úřadu,
- c) krajský úřad u toho ústředního správního úřadu, kterému zvláštní právní předpis¹⁰⁾ svěřuje v daném okruhu působnost, (dále jen „odborně příslušný ústřední správní úřad“).

Do požadavku zahrne i požadavek, který u něho oprávněně uplatnil jiný správní úřad.

§ 11

Pohotovostní zásoby

(1) V případech, kdy odborně příslušný ústřední správní úřad prokazatelně nemůže zajistit nezbytnou dodávku podle § 10, lze příslušné zásoby pořídit z prostředků státu a udržovat je jako pohotovostní zásoby.

(2) Pohotovostní zásoby vytváří Správa státních hmotných rezerv v systému státních hmotných rezerv. Nakládání s pohotovostními zásobami se řídí stejnými zásadami jako nakládání s ostatními složkami státních hmotných rezerv, nestanoví-li zákon jinak.

(3) O použití pohotovostních zásob rozhoduje vedoucí ústředního správního úřadu, na základě jehož požadavku byly pohotovostní zásoby vytvořeny. Na základě tohoto rozhodnutí Správa státních hmotných rezerv vydá pohotovostní zásoby. Po dohodě se Správou státních hmotných rezerv může být použití pohotovostních zásob prodlouženo i po zrušení krizových stavů.

(4) O použití pohotovostních zásob po vyhlášení stavu nebezpečí může rozhodnout krajský úřad, okresní úřad nebo určená obec, pokud

¹⁰⁾ Například zákon č. 2/1969 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění zákona č. 356/1999 Sb., zákon č. 359/1992 Sb., o zeměměřických a katastrálních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 97/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- a) jsou pohotovostní zásoby uloženy na území jejich správního či územního obvodu,
- b) použití pohotovostních zásob je v mezích jejich plánu nezbytných dodávek, a
- c) pohotovostní zásoby budou použity k odvrácení bezprostředního ohrožení života či zdraví obyvatel jejich správního či územního obvodu nebo odvrácení bezprostředně hrozící značné škody.

(5) O použití pohotovostních zásob podle odstavce 4 jsou krajský úřad, okresní úřad nebo určená obec povinny neprodleně informovat Správu státních hmotných rezerv a vedoucího ústředního správního úřadu, na základě jehož požadavku byly pohotovostní zásoby vytvořeny, a to nejpozději do 3 kalendářních dnů od jejich použití.

(6) Oprávnění podle odstavce 4 se nevztahuje na položky státních hmotných rezerv, jež nejsou pohotovostními zásobami.

(7) Vydané pohotovostní zásoby je osoba povinna vrátit do 15 kalendářních dnů po zrušení krizového stavu. Pohotovostní zásoby je po zrušení krizového stavu oprávněna užívat pouze na základě příslušné smlouvy uzavřené se Správou státních hmotných rezerv. Návrh smlouvy předloží do 15 kalendářních dnů od zrušení krizového stavu. Pokud návrh smlouvy v uvedeném termínu nepředloží, má se za to, že užívání pohotovostních zásob je neoprávněným použitím majetku, k němuž má Správa státních hmotných rezerv právo hospodaření.¹¹⁾

§ 12

Zásoby pro humanitární pomoc

(1) Zásoby pro humanitární pomoc jsou součástí systému nouzového hospodářství podle § 10. Jsou vytvářeny Správou státních hmotných rezerv v systému státních hmotných rezerv.

(2) O vydání zásob pro humanitární pomoc rozhoduje předseda Správy státních hmotných rezerv na základě požadavku krajského úřadu nebo okresního úřadu. Za přidělení zásob pro humanitární pomoc fyzickým osobám vážně postiženým krizovou situací odpovídá krajský hejtman nebo přednosta okresního úřadu, kterému byly zásoby pro humanitární pomoc poskytnuty. Vydané zásoby se neuhrazují ani nevracejí.

(3) Nakládání se zásobami pro humanitární pomoc se řídí stejnými zásadami jako nakládání s ostatními složkami státních hmotných rezerv, nestanoví-li zákon jinak.

Díl 2

Systém hospodářské mobilizace

§ 13

Mobilizační dodávka

(1) Na základě požadavků ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů zpracuje ústřední správní úřad, kterému zvláštní právní předpis¹²⁾ svěřuje pravomoc k jejich řízení, (dále jen „objednatel mobilizační dodávky“) plán hospodářské mobilizace.

(2) Objednatel mobilizační dodávky o jejím zajištění uzavře s dodavatelem mobilizační dodávky písemnou smlouvu. Pro zajištění mobilizační dodávky se nepoužije smlouva o uzavření budoucí smlouvy.

(3) Dodavatel mobilizační dodávky je oprávněn podmínit svoje plnění požadavkem na zajištění prokazatelně nezbytných materiálních prostředků, případně na finanční úhradu přípravy mobilizační dodávky, včetně úhrady za uchování výrobních schopností. Tyto výdaje jsou hrazeny z rozpočtové kapitoly Správy státních hmotných rezerv.

(4) Každé uzavření, změnu nebo zrušení smlouvy o mobilizační dodávce oznámí smluvní strany odborně příslušnému ústřednímu správnímu úřadu a Správě státních hmotných rezerv.

§ 14

Postup po vyhlášení krizového stavu

(1) Dodavatel mobilizační dodávky je povinen přednostně plnit mobilizační dodávku a neprodleně informovat objednatele mobilizační dodávky o všech okolnostech, které by mohly přednostní plnění mobilizační dodávky ohrozit nebo znemožnit.

(2) Objednatel mobilizační dodávky je povinen nahradit dodavateli mobilizační dodávky škodu vzniklou v důsledku prodlení s plněním dodávky, která je předmětem plnění podle jiné smlouvy, pokud dodavatel mobilizační dodávky prokáže, že mu škoda vznikla v přímé souvislosti s přednostním plněním mobilizační dodávky a tento důvod byl jedinou příčinou jeho prodlení s plněním podle jiné smlouvy. Obdobně je objednatel mobilizační dodávky povinen nahradit dodavateli mobilizační dodávky i úrok z prodlení, poplatek z prodlení a smluvní nebo jinou pokutu.

§ 15

Plán opatření hospodářské mobilizace

Dodavatel mobilizační dodávky je povinen zpra-

¹¹⁾ § 7 odst. 1 zákona č. 97/1993 Sb.

¹²⁾ Například § 11 odst. 3, § 16 odst. 1 písm. b) zákona č. 2/1969 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 3 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

covat plán opatření hospodářské mobilizace. Vybrané údaje tohoto plánu předává objednateli mobilizační dodávky, odborně příslušnému ústřednímu správnímu úřadu, Správě státních hmotných rezerv a územně příslušnému okresnímu úřadu. Předané údaje je povinen aktualizovat

- a) v době, kdy není vyhlášen žádný z krizových stavů, nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy nastala jejich změna,
- b) v době po vyhlášení krizových stavů neprodleně.

§ 16

Subjekt hospodářské mobilizace

(1) Dodavatel mobilizační dodávky může být jmenován subjektem hospodářské mobilizace. V odůvodněných případech na návrh odborně příslušného ústředního správního úřadu může být subjektem hospodářské mobilizace jmenován i dodavatel nezbytné dodávky, který ji zajišťuje pro stav ohrožení státu a válečný stav. Při jmenování subjektu hospodářské mobilizace se zkoumá, zda mu jeho ekonomická situace a technické předpoklady umožní plnit mobilizační nebo nezbytnou dodávku v požadovaných termínech a kvalitě a zda splní požadavky kladené na ochranu utajovaných skutečností podle zvláštního právního předpisu.¹³⁾

(2) Subjekt hospodářské mobilizace je jmenován a odvolán rozhodnutím předsedy Správy státních hmotných rezerv. Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, postupuje se v řízení o jmenování a odvolání subjektu hospodářské mobilizace podle správního řádu.¹⁴⁾ Řízení o jmenování subjektu hospodářské mobilizace je možné zastavit rovněž v případě, že účastník řízení ani po opakované výzvě nepředložil potřebné důkazy nebo v průběhu řízení byl zrušen podle zvláštního právního předpisu.

(3) Subjektu hospodářské mobilizace vydá Správa státních hmotných rezerv osvědčení o jmenování, kterým se prokazuje třetím osobám při uplatnění svých práv. Osvědčení je veřejnou listinou. Osvědčení je jeho držitel povinen vrátit Správě státních hmotných rezerv nejpozději do 30 dnů poté, co rozhodnutí předsedy Správy státních hmotných rezerv o odvolání subjektu hospodářské mobilizace nabylo právní moci. Při zrušení právnické osoby nebo po smrti podnikající fyzické osoby je likvidátor, právní nástupce nebo dědic povinen vrátit osvědčení ve stejné lhůtě.

(4) Důvodem pro odvolání subjektu hospodářské mobilizace jsou tyto skutečnosti:

- a) smlouva podle § 13 odst. 2 pozbude účinnosti,
- b) je vydáno usnesení příslušného soudu o prohlášení konkursu na majetek dodavatele mobilizační dodávky,
- c) právnická osoba byla zrušena podle zvláštního právního předpisu nebo podnikající fyzická osoba zemřela.

(5) Správa státních hmotných rezerv vydá subjektům hospodářské mobilizace osvědčení o jmenování podle odstavce 3 nejpozději do 1. ledna 2002.

(6) Odborně příslušný ústřední správní úřad, který navrhl jmenování subjektu hospodářské mobilizace podle odstavce 1 věty druhé, má po dobu, po kterou trvá jmenování subjektu hospodářské mobilizace, práva a povinnosti objednatele mobilizační dodávky.

§ 17

Postavení subjektu hospodářské mobilizace

Subjekt hospodářské mobilizace je osvobozen od povinnosti poskytnout věcné prostředky stanovené zvláštním právním předpisem¹⁵⁾ a je oprávněn v souladu s plánem opatření hospodářské mobilizace požadovat pro své zaměstnance zajišťující mobilizační dodávku zproštění mimořádné služby.¹⁶⁾ Subjekt hospodářské mobilizace uplatní v době před vyhlášením krizových stavů u příslušného okresního úřadu požadavek na zajištění pracovních sil a věcných prostředků nezbytných pro splnění mobilizační dodávky.

Díl 3

Státní hmotné rezervy

§ 18

Požírování státních hmotných rezerv a nakládání s nimi se řídí zvláštním právním předpisem.¹⁷⁾

Díl 4

Infrastruktura

§ 19

(1) Požadavky na výstavbu infrastruktury vyplývají z krizových plánů.

¹³⁾ Zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁾ Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ § 19 zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.

¹⁶⁾ § 49 zákona č. 218/1999 Sb., o rozsahu branné povinnosti a o vojenských správních úřadech (branný zákon).

¹⁷⁾ § 4 až 6 zákona č. 97/1993 Sb.

(2) Požadavky na výstavbu nových objektů infrastruktury k zajištění hospodářských opatření pro krizové stavy, jejichž výstavba má být hrazena z rozpočtové kapitoly Správy státních hmotných rezerv, uplatní ústřední správní úřad u Správy státních hmotných rezerv.

(3) Údržbu objektů infrastruktury zajišťuje správní úřad, který k nim má právo hospodaření.

Díl 5

Regulační opatření

§ 20

(1) Regulační opatření slouží ke snížení spotřeby nedostatkových surovin, výrobků a energií nebo usměrnění spotřeby v souladu s krizovými plány v případech, kdy krizová situace nabývá takového rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou při zajišťování nezbytných dodávek dostatečně účinné.

(2) Regulační opatření mohou být přijata jen v případě, že účinku s nimi spojeného nelze dosáhnout jinak. Mohou být vyhlášena jen na nezbytně nutnou dobu. K jejich zrušení musí dojít nejpozději při zrušení krizových stavů.

(3) Pokud na vyhlášený krizový stav bezprostředně navazuje vyhlášení jiného krizového stavu, může orgán oprávněný k vyhlášení krizového stavu rozhodnout o ponechání některých dříve vyhlášených regulačních opatření v platnosti.

§ 21

(1) Za stavu nebezpečí může krajský hejtman nebo přednosta okresního úřadu na územním obvodu kraje či správním obvodu okresu nebo jeho části

- a) uložit právnícké osobě nebo podnikající fyzické osobě mající místo podnikání nebo sídlo podniku na území okresu povinnost
 1. dodávat výrobky, práce nebo služby, které jsou předmětem jejich činnosti nebo podnikání, a to v přiměřeném množství,
 2. skladovat ve svých prostorách materiál určený pro překonání stavu nebezpečí a odstranění jeho následků nebo toto skladování strpět,
 3. přemístit dopravní a mechanizační prostředky, jakož i výrobní či provozní prostředky movité povahy a zásoby na určené místo,
- b) zavést regulaci prodávaného zboží v obchodní síti a stanovit
 1. způsob, jakým bude regulováno množství zboží prodávané spotřebiteli,
 2. maximální množství zboží, na něž vznikne spotřebiteli nárok,
 3. okruh spotřebitelů, kterým budou vybrané položky zboží dodávány přednostně,

c) přijmout regulační opatření, kterými se mění způsob řízení a organizace dopravy.

(2) Náklady a výdaje spojené s použitím některého regulačního opatření podle odstavce 1 včetně zvýšených nákladů, které by osobě uvedené v odstavci 1 písm. a) jinak nevznikly, nese správní úřad, který regulační opatření vyhlásil, pokud se s příslušným ústředním správním úřadem o způsobu jejich úhrady nedohodne jinak. O jiném způsobu úhrady může rozhodnout rovněž vláda.

§ 22

(1) Za nouzového stavu může vláda nařízením

- a) uložit právníckým a podnikajícím fyzickým osobám povinnost ve stanoveném termínu oznámit vládou určeným správním úřadům aktuální objem zásob ve stanovených druzích materiálu či věcných prostředcích, aktuální údaje o výrobní či provozní kapacitě a disponibilních zdrojích pracovních sil,
- b) přijmout opatření, která mohou omezit nebo zakázat obchodování s veřejně obchodovatelnými cennými papíry,
- c) přijmout opatření, která mohou omezit nebo zakázat provoz v oblasti silniční dopravy, drážní dopravy, letecké činnosti provozované v České republice civilními letadly, provozu na dopravně významné vodní cestě a užívání pozemních komunikací, a stanovit zvláštní podmínky pro provádění ochrany, údržby a obnovy na pozemních komunikacích a celostátní dráze,
- d) rozšířit, omezit nebo zakázat distribuci zdravotnického materiálu a léčiv,
- e) rozšířit nebo omezit distribuci pitné vody a potravin a stanovit podmínky, za nichž lze změnit organizaci a řízení této distribuce,
- f) stanovit technické, popřípadě provozní podmínky pro výstavbu telekomunikačních sítí a zařízení, pro jejich využití při krizových situacích a podmínky pro pozastavení nebo upřednostnění telekomunikačních služeb.

(2) Za nouzového stavu může vláda nařízením přijímat také opatření uvedená v § 21 odst. 1.

§ 23

(1) Za stavu ohrožení státu a válečného stavu může vláda nařízením

- a) omezit, zakázat či přikázat vývoz a dovoz vybraných druhů zboží,
- b) upravit na stavbách, které určí, průběh stavebních prací včetně jejich přerušení, omezit u vybraných staveb jejich zahajování,
- c) na návrh guvernéra České národní banky omezit

nebo zakázat nakládání s prostředky v českých korunách na účtech u bank.

(2) Za stavu ohrožení státu a válečného stavu může vláda nařízením přijímat také opatření uvedená v § 21 odst. 1 a v § 22 odst. 1.

(3) Za stavu ohrožení státu a válečného stavu může guvernér České národní banky

- a) rozhodnout o zásadních měnově politických opatřeních České národní banky,¹⁸⁾
- b) stanovit kurs české koruny vůči cizím měnám,
- c) navrhnout vládě omezení nebo zákaz nakládání s prostředky v českých korunách na účtech u bank,
- d) omezit nebo zakázat bezhotovostní a hotovostní převody mezi bankami,
- e) přerušit nebo zastavit správní řízení vedená podle zvláštního právního předpisu,¹⁹⁾
- f) omezit nebo zakázat výkon činností uvedených v povolení působit jako banka,
- g) omezit nebo zakázat nákup a vývoz devizových hodnot a čerpání prostředků z devizových účtů, zavést nabídkovou povinnost devizových hodnot a stanovit její rozsah, omezit rozsah oprávnění v devizových povoleních a devizových licencích,
- h) omezit nebo zakázat bankám poskytování úvěrů,
- i) omezit nebo zakázat vývoz české měny.

HLAVA IV KONTROLA

§ 24

(1) Správní úřad kontroluje v okruhu své působnosti přípravu a účinnost hospodářských opatření pro krizové stavy, a to i v době před vyhlášením krizových stavů.

(2) Správa státních hmotných rezerv kontroluje správní úřady a subjekty hospodářské mobilizace v celém rozsahu přípravy plánovaných hospodářských opatření pro krizové stavy a prověřuje jejich účinnost. Kontroluje rovněž využívání finančních prostředků přidělených správním úřadům a subjektům hospodářské mobilizace z její rozpočtové kapitoly.

(3) Krajský úřad nebo okresní úřad po vyhlášení krizových stavů kontroluje plnění regulačních opatření, která vyhlásil.

(4) Dodržování regulačních opatření vyhlášených vládou kontroluje v okruhu své působnosti ústřední správní úřad.

(5) Provádění kontroly se řídí zvláštním právním předpisem.²⁰⁾

HLAVA V SANKCE

§ 25

(1) Ústřední správní úřad v okruhu své působnosti uloží za nesplnění regulačních opatření vyhlášených podle tohoto zákona vládou

- a) právnické nebo podnikající fyzické osobě pokutu až do výše 10 000 000 Kč,
- b) fyzické osobě pokutu až do výše 50 000 Kč.

(2) Správa státních hmotných rezerv uloží právnické nebo podnikající fyzické osobě za každý případ zjištěného zneužití vydaného osvědčení o jmenování subjektem hospodářské mobilizace k získání jiných výhod, než připouští tento zákon, nebo za jeho nevrácení ve lhůtě podle § 16 odst. 3 nebo za jeho zneužití v době, kdy bylo rozhodnutí o jmenování subjektem hospodářské mobilizace zrušeno, pokutu až do výše 1 000 000 Kč.

(3) Správa státních hmotných rezerv je oprávněna uložit dodavateli mobilizační dodávky, který nesplnil povinnost předat nebo aktualizovat vybrané údaje podle § 15, pokutu až do výše 100 000 Kč.

(4) Krajský úřad nebo okresní úřad uloží za každý případ nesplnění regulačních opatření jím vyhlášených

- a) právnické nebo podnikající fyzické osobě pokutu až do výše 5 000 000 Kč,
- b) fyzické osobě pokutu až do výše 20 000 Kč.

(5) Krajský úřad, okresní úřad nebo určená obec uloží subjektu hospodářské mobilizace, který uvedl v údajích plánu opatření hospodářské mobilizace vyšší potřebu energií, než kterou si ve skutečnosti vyžádá nezbytná dodávka, pokutu až do výše 1 000 000 Kč.

(6) Za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu může být uložena pokuta až do výše dvojnásobku částek uvedených v odstavcích 1 až 5.

§ 26

(1) Řízení o uložení pokuty se zahajuje z podnětu příslušného správního úřadu. Řízení musí být zahájeno do 1 roku od zjištění porušení povinnosti, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byla tato povinnost porušena. Pokutu lze uložit nejpozději do 5 let ode dne,

¹⁸⁾ § 5 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance.

¹⁹⁾ Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰⁾ Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

kdy byla tato povinnost porušena. Po dobu vyhlášeného stavu ohrožení státu a válečného stavu se běh lhůty přerušuje. Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, postupuje se v řízení o uložení pokuty podle správního řádu.¹⁴⁾

(2) Při ukládání pokut je správní úřad oprávněn uložit pokutu povinen přihlídnout k charakteru a závažnosti protiprávního jednání, zejména k rozsahu porušení povinnosti a délce trvání protiprávního stavu.

(3) Správní úřad v rozhodnutí o uložení pokuty stanoví splatnost pokuty ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí nabylo právní moci.

(4) Příjem z pokut uložených správním úřadem je příjmem státního rozpočtu.

(5) Zaplacením pokuty není dotčena odpovědnost příslušných osob podle zvláštních právních předpisů. Zaplacená pokuta se nezapočítává na náhradu škody.

(6) Uložení pokuty nezbujuje povinnou osobu povinnosti odstranit ve lhůtě stanovené příslušným správním úřadem protiprávní stav. Pokud tak povinná osoba neučiní, může jí být pokuta ukládána opakovaně.

(7) Při placení a vymáhání pokut se postupuje podle zvláštního právního předpisu.²¹⁾ Správní úřad, který pokutu uložil, zašle bez zbytečného odkladu rozhodnutí o uložení pokuty s vyznačením jeho právní moci a vykonatelnosti příslušnému finančnímu úřadu.

HLAVA VI

USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 27

(1) Každý, komu jsou podle tohoto zákona sděleny informace, je povinen zajistit jejich ochranu před zneužitím.²²⁾

(2) Z povinnosti poskytovat informace jsou vyjmuty informace chráněné zvláštním právním předpisem.²³⁾

§ 28

U subjektů hospodářské mobilizace stanovených podle dosavadních právních předpisů, které do 1 roku od účinnosti tohoto zákona nebudou jmenovány postupem podle tohoto zákona, jejich postavení subjektu hospodářské mobilizace zaniká.

§ 29

Správa státních hmotných rezerv stanoví vyhláškou

- kritéria výběru subjektu hospodářské mobilizace a postup při jeho jmenování a odvolání,
- výčet vybraných údajů, které objednatel a dodavatel mobilizační dodávky poskytují příslušným správním úřadům,
- obsah a postup zpracování plánu nezbytných dodávek,
- obsah a postup zpracování plánu opatření hospodářské mobilizace a postup dodavatele mobilizační dodávky při uplatnění požadavku na materiální, organizační nebo finanční zabezpečení,
- obsah a postup zpracování plánu hospodářské mobilizace a postup objednatel mobilizační dodávky při uplatnění požadavku vyplývajícího z tohoto plánu u Správy státních hmotných rezerv.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o působnosti Správy státních hmotných rezerv

§ 30

Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění zákona č. 272/1996 Sb. a zákona č. 189/1999 Sb., se mění takto:

1. V § 1 odstavec 1 zní:

„(1) Správa státních hmotných rezerv (dále jen „Správa“) je ústředním orgánem státní správy v oblastech hospodářských opatření pro krizové stavy a státních hmotných rezerv.“

2. § 3 včetně poznámky pod čarou č. 1) zní:

„§ 3

Správa zabezpečuje financování hospodářských opatření pro krizové stavy a financování, obměnu, záměnu, půjčku, uvolnění, nájem, prodej, skladování, ochraňování a kontrolu státních hmotných rezerv a podle požadavků krizových plánů i jejich pořizování. Správa plní další úkoly stanovené zvláštním právním předpisem.¹⁾ Tyto činnosti zajišťuje v součinnosti s ostatními ústředními orgány státní správy.

¹⁾ Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy).“

²¹⁾ Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

²²⁾ Například zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

²³⁾ Zákon č. 148/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

3. § 4 včetně poznámek pod čarou č. 2), 2a), 2b) a 2c) zní:

„§ 4

(1) Z hlediska účelu se státní hmotné rezervy člení na hmotné rezervy, mobilizační rezervy, pohotovostní zásoby a zásoby pro humanitární pomoc.

(2) Hmotné rezervy tvoří vybrané základní suroviny, materiály, polotovary a výrobky. Jsou určeny pro zajištění obranyschopnosti a obrany státu, pro odstranění následků krizových situací a pro ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu.

(3) Mobilizační rezervy tvoří vybrané základní suroviny, materiály, polotovary, výrobky, stroje a jiné majetkové hodnoty určené pro zajišťování mobilizačních dodávek.²⁾

(4) Pohotovostní zásoby tvoří vybrané základní materiály a výrobky, určené k zajištění nezbytných dodávek^{2a)} pro podporu obyvatelstva, činnosti havarijních služeb a hasičských záchranných sborů po vyhlášení krizových stavů,^{2b)} v systému nouzového hospodářství,^{2c)} kterou nelze zajistit obvyklým způsobem.

(5) Zásoby pro humanitární pomoc tvoří vybrané základní materiály a výrobky určené po vyhlášení krizových stavů k bezplatnému poskytnutí fyzické osobě vážně materiálně postižené.

(6) Tvorba státních hmotných rezerv je součástí krizových plánů.

²⁾ § 2 odst. 1 písm. g) zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.

^{2a)} § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 241/2000 Sb.

^{2b)} § 1 odst. 1 zákona č. 241/2000 Sb.

^{2c)} § 10 až 12 zákona č. 241/2000 Sb.“

4. V § 7 odst. 1 se slova „státních hmotných rezerv a skladů určených pro jejich uskladnění“ nahrazují slovy „majetku, k němuž má Správa právo hospodaření“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o dani z přidané hodnoty

§ 31

Za § 49 zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 321/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 136/1994 Sb., zákona č. 258/1994 Sb., zákona č. 133/1995 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 208/1997 Sb., zákona č. 129/1999 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., zákona č. 22/2000 Sb. a zákona č. 100/2000 Sb., se vkládá nový

§ 49a, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 48i) zní:

„§ 49a

Regulační opatření za stavu ohrožení státu a válečného stavu

Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu může vláda České republiky na dobu trvání stavu ohrožení nebo válečného stavu svým nařízením v nezbytném rozsahu pro zajištění nouzového nebo válečného státního rozpočtu⁴⁸ⁱ⁾

- provést úpravu platných sazeb daně,
- umožnit plátcům, kteří uskutečňují zdanitelná plnění pro ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, hasičské záchranné sbory, havarijní služby a subjekty hospodářské mobilizace, dodávat stanovené druhy zboží a poskytovat stanovené služby těmto subjektům bez daně, při zachování nároku na odpočet v plně vyšší.

⁴⁸ⁱ⁾ § 31 a 32 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o spotřebních daních

§ 32

Za § 42a zákona č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění zákona č. 199/1993 Sb., zákona č. 325/1993 Sb., zákona č. 136/1994 Sb., zákona č. 260/1994 Sb., zákona č. 148/1995 Sb., zákona č. 95/1996 Sb., zákona č. 61/1997 Sb., zákona č. 303/1997 Sb., zákona č. 129/1999 Sb. a zákona č. 22/2000 Sb., se vkládá nový § 42b, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 24a) zní:

„§ 42b

Regulační opatření za stavu ohrožení státu a válečného stavu

Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu může vláda České republiky na dobu trvání stavu ohrožení nebo válečného stavu svým nařízením v nezbytném rozsahu pro zajištění nouzového nebo válečného státního rozpočtu^{24a)}

- provést úpravu platných sazeb daně,
- umožnit ozbrojeným silám, ozbrojeným bezpečnostním sborům, hasičským záchranným sborům, havarijním službám a subjektům hospodářské mobilizace nákup vybraných výrobků za ceny nezahrnující daň.

^{24a)} § 31 a 32 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).“.

ČÁST PÁTÁ**Změna zákona o daních z příjmů**

§ 33

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona č. 18/1997 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 210/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 111/1998 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona č. 333/1998 Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č. 129/1999 Sb., zákona č. 144/1999 Sb., zákona č. 170/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., zákona č. 3/2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 72/2000 Sb., zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb., se mění takto:

1. V § 24 odst. 2 se na konci písmene zj) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno zk), které zní: „zk) výdaje na civilní ochranu vynaložené se souhlasem nebo na pokyn orgánu krizového řízení.“

2. Za § 39 se vkládá nový § 39a, který včetně poznámky pod čarou č. 36b) zní:

„§ 39a

Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu může vláda České republiky na dobu trvání stavu ohrožení nebo válečného stavu svým nařízením v nezbytném rozsahu pro zajištění nouzového nebo válečného státního rozpočtu^{36b)}

- a) provést úpravy sazeb daně,
- b) osvobodit od daně příjmy ze služebního poměru příslušníků ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů a příjmy zaměstnanců hasičských záchranných sborů a havarijních služeb za činnost v těchto složkách,
- c) osvobodit od daně z příjmů právnických osob ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory a havarijní služby.

^{36b)} § 31 a 32 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).“.

ČÁST ŠESTÁ**Změna zákona o správních poplatcích**

§ 34

V § 12 zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplat-

cích, ve znění zákona č. 273/1994 Sb., se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který včetně poznámky pod čarou č. 6) zní:

„(2) Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu může vláda České republiky na dobu trvání stavu ohrožení nebo válečného stavu svým nařízením v nezbytném rozsahu pro zajištění nouzového nebo válečného státního rozpočtu⁶⁾

- a) provést úpravu předmětů a sazeb poplatků stanovených v sazebníku,
- b) osvobodit od poplatků ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, hasičské záchranné sbory a havarijní službu.

⁶⁾ § 31 a 32 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).“.

ČÁST SEDMÁ**Změna zákona o soudních poplatcích**

§ 35

V § 16 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění zákona č. 36/1995 Sb., se doplňuje odstavec 3, který včetně poznámky pod čarou č. 6) zní:

„(3) Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu může vláda České republiky na dobu trvání stavu ohrožení nebo válečného stavu svým nařízením v nezbytném rozsahu pro zajištění nouzového nebo válečného státního rozpočtu⁶⁾

- a) provést úpravu předmětů a sazeb poplatků stanovených v sazebníku,
- b) osvobodit od poplatků ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, hasičské záchranné sbory a havarijní službu.

⁶⁾ § 31 a 32 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).“.

ČÁST OSMÁ**Změna zákona o dani silniční**

§ 36

V § 17 zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění zákona č. 302/1993 Sb., se doplňuje odstavec 3, který včetně poznámky pod čarou č. 7a) zní:

„(3) Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu může vláda České republiky na dobu trvání stavu ohrožení nebo válečného stavu svým na-

řízením v nezbytném rozsahu pro zajištění nouzového nebo válečného státního rozpočtu^{7a)})

- a) provést úpravu sazeb daně,
- b) zcela nebo částečně osvobodit od daně vozidla používaná k zajištění akcí v rámci vyhlášeného stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

^{7a)} § 31 a 32 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravi-

dlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).“.

ČÁST DEVÁTÁ ÚČINNOST

§ 37

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2001.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.